

Szerkesztőség iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hir-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitlteri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FÜMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhely megyében.

Előfizetési felhívás.

A „CSIKI LAPOK“ III. évfolyamának április—június havi 2-ik negyedére új előfizetést nyitunk eddigi feltételeink mellett s egyúttal felkérjük t. előfizetőinket, hogy a 1. negyedi hátralékos díjakat szíveskedjenek beküldeni, mivel tetemes kiadásaink minden künlevő követelésünk beszedését szükségessé teszik.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Külföldre egész évre	6 frt.

Előfizetheti Csikszeredában Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Szentmiklóson Kricsa Péter könyvkereskedésében.

A Szerkesztő és a Kiadó.

Husvét napján.

A kereszténység ma a keresztény szellem diadalának egy újabb, közel 19 századosor ismétlődő ünnepét üli.

Tizenkilenc század! Szép és dicső mult. — Nagy és hosszú idő. A gondolat elfrad, míg átröppen rajta. — És ma a keresztény szellemnek küzdelme — bár örökön megifjodó diadalokban — tán hevesebb, mint volt bármikor. — De hát lehet-e ezt csodálnunk, ha elgondoljuk, hogy korunknak homlokára a keresztény szellem a felvilágosodás jellegét nyomta, — ha elgondoljuk, hogy korunknak jelszava: a haladás.

Az egész világon, hol csak a kereszténység eszméje diadalra jutott, a diadalt ülő eszmével együtt mind jobban és jobban felszínre emelkedik a haladás jelszava is. — És mi volt, mi e jelszót a keresztény nemzetek zászlajára írta? Nem más, mint a kereszténységnek eszméje, a kultúrának ezen mondhatni egyedüli, kizárólagos mozgató eleme, rugója. — Nem természetesen-e tehát, hogy ma, a kereszténység egyik legmagasztosabb ünnepén a haladás gyermekei, a keresztény nemzetek készségesen elismerve a keresztény szellem mozgató erejét, elismerve azt, hogy e szellem alkotja a haladás rugóját, hozsánnákkal ünneplik meg a feltámadás nagy és szent ünnepét.

A nagyvilág keresztény nemzetének történelme, határozott, céltudatos haladást mutat, — olyan haladást, melyet a nem-keresztény népek felmutatni nem képesek, s így bátran el lehet mondani, hogy igazi jótékony hatást a keresztény erkölcsiség eszméje, ez eszmények diadalra jutása gyakorolt az emberiségre, valódiilag csakis ott lévén jelen a műveltség létezésének bizonyítékai, hol a feltámadt Krisztussal az általa képviselt erkölcsiség eszméje szintén feltámadott.

Krisztus feltámadt! Az általa képviselt erkölcsiség eszméjének is — bár most még igen sok helyen szendereg — előbb-utóbb egész világon fel kell ébrednie, fel kell támadnia, diadalra kell jutnia. — Az erkölcsiség ez eszméje a nemzetek életében támasztott és támasztani fog jövőben is erő-

ket, melyek mint eddig felvették, úgy jövőben is felveszik a küzdelmet az emberiség idealisabb érdekeiért, a jó eszméjének diadaláért. — támasztani fog az erkölcsiség eszméje erőket, melyek sikra szállanak azért, hogy a beteges érzélgősség, a tulhajtott önzés, a faji, társadalmi, politikai ellentétek, surlódások helyébe az önzetlen jóság és a pártatlan igazságosság s ezekkel együtt előbb az egyesek, később a népek közötti jótékony béke kultuszát hozzák a világ lakói közé.

Emnek a feltámadásnak reményét nyújtja, erről a feltámadásról biztosít a hús vért!

A birtokrendezés és regale arányosítás kérdéséhez.

Lapunknak folyó évi február 18-ától március 11-ig megjelent számaiban, de ezt megelőzőleg is a birtokrendezés és regale arányosítás kérdései sokoldalú megvitatásban részestültek.

Tért akartunk nyújtani arra, hogy a jogosult, vagy bárkevésbébb jogosult nézetek is ezen kérdésekre vonatkozólag minél nagyobb mértékben kifejtessenek; alkalmat nyújtottunk arra, hogy a kérdés lehetőleg minden oldalról megvilágíttassék, nehogy valaki azzal vádolhasson, mikép egyik, vagy másik irányban mi állást foglalunk s ezen elfoglalt állással talán meg nem egyező állásponttól minden jogosultságot már előre megtagadtunk és a mi nézetünkől eltérő nézetek támogatására szolgáló érvek kifejezésének tért nem engedtünk.

Ma már, midőn több irányu nézet kifejtésére lapunkban bőszeges helyet nyújtot-

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Feltámadunk.

A hegyeket még hó borítja, a mező fehér lepellel van bevonva, a levegő még csendes: de már félreérthetetlen jelek hirdetik a természet megújulását.

A hó alól fejt kiütő hóvirág, a szélről védett uapos domboldalakon nyíló szerény ibolya, a fák megduzzadt rügyei, a jégpáncél terhétől megszabadult csermelyek, patakok, a napverőfénye által előcsalt rovarok, a már szállingózó költözőkódó madarak mind-mind jelentik a természet feltámadását: az érkező tavaszt.

Csodálatos rendelése a sorsnak, hogy ezen időszakok, midőn minden, de minden int, figyelmeztet az ébredésre, megújulásra, új életre: összeesik a kereszténységnek legmagasztosabb ünnepe: Husvét, a feltámadás ünnep napja.

Ugyanakkor midőn a lények megszámlálhatatlan sokasága örvend az új életnek: millió, meg millió emberi ajakról száll a zsolozsma az ég felé, az eget Urához, a megváltásért, a feltámadásért.

A tél fagyasztó szele megdermeszt mindent, mély álomba merül az egész természet, rideg és pusztaság lesz minden.

De ime megcsillan a tavaszi nap éltető sugara, előcsalja rejtekéből az enyhe szellőt s ezeknek bűvös érintésére új élet kel mindenütt.

A bűnök tengerében elmerült ember lelki világát mély tötétség borítja, a reménytelenség és kétségbesés sötét leple, a tudatlanság sűrű fátyola von be mindent.

És ime, megjelenik a bethlehemi jászol felett a tündöklő csillag, sugara áthat a sötétségen s a reményesség derengő fénye kezdi betölteni a szellem birodalmát s rövid időn rá az evangéliumi világosság fényt és meleget árasztó lángja lobog föl.

E láng hatása folytán felmelegednek a szívek, és a fejekben eddig nem ismert világosság üt tanyát. A szívekben telébred az igaz szeretet mindeneket át ölelő vonzereje, az elévülhetlen igazságok delejessége a l'vök nagy sokaságát gyűjti a mester köré.

Magasztos hangjának hallattára a vakok újra látnak, szent kezének érintésére a betegek meggyógyulnak, tanításainak hallattára a gonosz igazgá, a rossz jóvá és a hitetlen hívővé léssen.

Az erős hit a redithetlen bizalom csodákat művel s ezek hatása folytán a halottak is megélevenednek.

És még is ugy látszik, mintha a gonoszság diadalmat ült, mintha a sötétség győzelmi éneket zengene. A galgathán már meg van ásva a güdör, össze van ácsolva a kereszt, a melyiken Istennek szent fia, az emberiség megváltója tanításainak igazságáért és az emberiség bűneiért kihalált szenved.

Az örömet szomorúság, a reményt félelem váltja fel. Csüggedés szállja meg a szíveket, homály borítja el a szemeket, s a kételkedés rémei töltik be a lelki világot.

De mind ez csak rövid ideig tart, a halálból élet támad s megzendül az égi szó: *mit keresitek az élő a halottak között, ő nincs itt, ő feltámadott.*

Oh, mint tér vissza erre a remény a szívekbe, miként nyílnak meg a homály borította szemek.

A szellem birodalmát ismét világosság tölti be, az örök igazságok vakító világossága a lelki világba visszatér a bizalom, az igaz rendithetlen hit bizalma s az imént még gyenge de ismét erőssé lett ember büszkén kérdezi: *hol vagyon halál, a te diadalma és hol van a koporsó a te feltámadunk?*

Az örök igazságok diadalának, a felebaráti szeretet győzelmeinek e szép ünnepén tavasz vonul lelkünkbe s a természet ébredésével együtt ünnepejük a feltámadás szent és magasztos ünnepét.

Urunknak, Krisztusunknak feltámadása reménnyel töltötte el lelkünket, bizalmat csepegtett szívünkbe és rendithetlenné tette hitünket: hogy feltámadunk.

Feltámadunk a bűnök fertőjéből, midőn az teljes elmerüléssel és lelki halállal fenyeget, ha szívünket az őszinte megbánás és komoly jobbulási szándék fogja el.

Feltámadunk a tétlenség posványából, ha elég lelki erővel bírnk megfelelni azon kötelesegeknek, melyekkel tartozunk Isten, felebarátaink és önmagunk irányában.

Feltámadunk a szeretetlenség bűnéből, ha az Ő magasztos példáján okulva, megtudunk bocsátani még ellenségeinknek is.

Feltámadunk még a halál álmaiból is, ha erős hittel bizunk Benne, szilárd akarattal ragaszkodunk Hozzá és teljes erőnkől, egész szívünkkel követjük Annak példáját, Kinek ma feltámadását ünnepejük.

tunk, szükségeseink látjuk saját elveinknek, saját meggyőződésünknek is kifejezést adni.

A birtokrendezés és regale arányosítás kérdésénél egyik nézet oda irányul, hogy a csiki székely népnek érdekében az arányosítás és ennek nyomdokában a tagosítás feltétlenül s a legnagyobb gyorsasággal keresztül viendő, hogy ez által a nép bajain segíteni lehessen, a másik nézet ellenben, azt tartja, hogy éppen a csiki székely lakosság érdeke határozottan megkívánja, mikép ne sietessék az arányosítás és tagosítás keresztül vitele, mert ez csak előmozdítaná a szegényebb kisbirtokosoknak különösen pedig azoknak a lakosoknak, kik birtokarány szerint a közerdőkből és legelőkből épen földbirtokuk csekélyisége miatt ugy szólva kizárattatnak.

Mindkét nézetnek van számbavehető jogosultsága. Egyik úgy mint a másik rendelkezik megsvilendő indokokkal és érvekkel és egyiket sem lehet teljesen ignorálni, de hát nézetünk szerint sokkal több jogosultsága van ama nézetnek, mely a birtokrendezés minél gyorsabb befejezését óhajtja, hiszen eltekintve attól, hogy a törvényhozás már régen belátta a birtokrendezés gyors befejezésének szükségét s éppen ebből az indokból hozta meg a birtokrendezésre vonatkozó különböző törvényeket, mondjuk ettől eltekintve is már csak abból kifolyólag, hogy mindenki tájékozva lehessen a kérdés iránt: vajjon a közös vagyomból kit, mi és mekkora hányadban illet? szükséges a birtokrendezés befejezése.

Hasonlóképen áll a regale kérdésével, most midőn a regalemegváltás keresztül vitelével a korcsmárlási jog határozott pénzértékben lett minden egyes községben kifejezve az által, hogy a korcsmárlási jogért több, vagy kevesebb összeg kárpótlás címen kiutaltatott.

Határozottan kimerjük mondani tehát, hogy feltétlen szükséges a birtokrendezés gyors keresztül vitele, hogy egyfelől az enyém és tied közötti kérdés a jelenleg közösnek ismert erdő és legelő helyek felett eldöntessék, s hogy másfelől a tagosítás által különösen a kevés földbirtoknak szétosztása megszüntetessék és így az okszerű a belterjesebb gazdálkodásra az egyes birtokosnak, nagyobb tér, s ezzel nagyobb kedv is nyujtassék.

Midőn már ezek szerint e kérdésben határozottan színt váltottunk és elveinket nyíltan kimondottuk, a regalekárpótlási összegek tulajdonjogának kérdésében is nézetünknek nyílt kifejezést adni kötelességünknek ismerjük.

Itt is szükségesnek tartjuk előre bocsátani, hogy a kártalanítási összegek tulajdonjogának kérdésében, hogy vajjon ezen összegek kinek, vagy kiknek képezhetik jogos tulajdonát? igen eltérők a nézetek.

Természetes ezen nézeteltérés, hiszen a kérdésbe nagyon bejátszik az önérdék is.

Egyiknek egyik nézet vág össze érdekeivel, a másiknak egy másik nézet és így tovább, de hát egy ilyen önérdék nélkül próbáljuk meg a dolog érdeméhez hozzászólni; vegyük alapul a jogi szempontokat.

Mielőtt ezt tennők, kiemeljük, hogy sokan a községeknek, mint erkölcsi testületeknek minden másnak kizárásával hiszik a kártalanítási összegeket odaitélhetőknek, ismét mások azt gondolják, hogy ezen összegek egyedül a volt földesurak jogos tulajdonát képezhetik, — végre vannak, kik a községi birtokosságot ismerik el olyannak, mely a kártalanítási összegeket jogszerűleg magáénak vindikálhatja.

Nézetünk szerint a volt földesurakat sem lehet nálunk a székelyföldön azoknak tekinteni, kiket a regalekárpótlási összegek megilletnének, hiszen azoknak nagyrésze ma már nem egyéb volt-földesurnál, a 'volt' szónak szoros értelmében, de a kik nem ilyenek még azok sem lehetnek annak tekinthetők, ki akár az 1848. évek előtt, akár az után is gyakorolta volna a kárpót-

lás tárgyát képező jogot s így igazán nem tudnók, hogy mi alapon illetné kizárólag a volt-földesurakat a kártalanítási összeg?

Több jogosultsága lehet maguknak a községeknek, mint erkölcsi testületeknek kívánni azt, hogy a kárpótlási összegek nekik odaitéltesse, de a községek joga sem elvitázhatlan, hiszen a községek az összes községi birtokosságnak jogát gyakorolták az ötvenes évektől napjainkig, de eme jogot mintegy csak magukhoz ragadták, elvonták a közbirtokosságtól, mely nálunk egyedül volt arra jogosítva, hogy tagjai által az italmérést szabadon gyakorolja.

Ezekből következik tehát, hogy csakis a községi közbirtokosok, és pedig birtokuk aránya szerint vannak arra jogosítva, hogy a kártalanítási összegeket magukénak tekinthessék, csakis a közbirtokosság az, mely tulajdoni jogot a kártalanítási összegek iránt okszerűleg formálhat; egészen más kérdés keretbe tartozván, más feladatot képezvén annak eldöntése, hogy a regaleváltság összegek közbirtokossági természetének kimondása s esetleg az összegeknek birtokarány szerinti felosztása esetében a községi közterhek vajjon minő vagyomból lesznek hordozandók.

Szerkesztő.

Nyílt levél

tek. Málík József urhoz, a „Székely Nemzet“ felelős szerkesztőjéhez.

Tekintetes Szerkesztő Ur! A szerkesztésében megjelenő „Székely Nemzet“ f. évi március 19-iki 44-ik számának „Nyíltér“ rovatában ama szokásos kijelentéssel, hogy az ezen rovat alatt közöltékért a szerk. felelősséget nem vállal, Hajnó Ignác és Hajnó József aláírással egy „nyilatkozat“ látott napvilágot.

Ez a „nyilatkozat“ a szerkesztésében megjelenő „Csiki Lapok“-kal is foglalkozik, lapomat „egy Csikszeredában megjelenő ujságféle“ kifejezéssel, körülírással megjelölve mint olyat, melyben a „nyilatkozat“ fenn megnevezett aláírói megtámadtattak; de foglalkozik jelzett „nyilatkozat“ lapommal továbbá következő szavakban is: „válaszunkat nem késünk illő tisztelettel az illető lap szerkesztőségéhez közlés végett beadni, de mint az ezen cikkünk hátsó lapján olvasható válaszból látszik, nem voltunk olyan szerencsések, hogy védekezésünk ama lapban megjelenhessék“; foglalkozik végre jelzett nyilatkozat lapommal ama részében, hol a csikszeredai kir. ügyészről szólva, nyilatkozók következő szavakat intézik hozzá: „mi a kir. ügyész urat nem is akartuk sem nem akarjuk azzal vádolni, mintha az S. F.-féle cikket ő írta vagy iratta volna. Isten mentsen! Hanem ha nyilatkozatunk kéziratát az említett lap szerkesztőségében — mint egyik főfőtötumfak — olvasva, abból valami vonatkozást magára magyarázott, arról mi nem tehetünk.“

Tekintetességed, mint szerkesztő, igen jól tudja, hogy a lapommal és lapom utján személyemmel is történt ezen foglalkozást minden szó nélkül nem hagyhatom, de mert a „nyilatkozat“-ot aláíró urakkal ez időszert — reméltem megengedi, hogy okát elhallgassam — polemikába bocsátkozni nem óhajtok, kénytelen voltam jelen nyílt levelemmel Tekintetességedhez fordulni.

Ezt tenni azért is feljogosítottnak érzem magamat, mert a fentjelzett „nyilatkozat“ éppen Tekintetességedhez van intézve és címezve s mert főleg a collegialis viszony — ha ugyan egy III-ik évfolyamában levő kis heti lap szerkesztőjének szerénytelenségükül szabad egy elismert nagyobb és megállapodott lap szerkesztőjét collegiájának tekinteni — mondom, a collegialis viszony, mely szerkesztő és szerkesztő között létezik, mindenkor bizonyos kötelezettségeket ir elő és bizonyos jogokat is állapít meg a szerkesztő és szerkesztő között. — Így t. szerkesztő ur én kötelességemnek tartom minden tisztességes szerkesztővel szemben őrizkedni attól, hogy az én lapomnak még „Nyíltér“ rovatában is valamelyik collegiám alaptalanul részrehajlással vádolhassék, hogy kicsinytelenség, vagy ellene olyan kifejezések lésanak napvilágot, melyekből azt lehetne gyanítani, hogy collegiám nem szokott szabályszerűleg cselekedni.

A fennjelzett nyilatkozat „ujságféle“ kifejezését, hiszem, Tekintetességed épp oly kevésbé tekintette kicsinylésnek, amennyire én nem tekintetem annak, hiszen nem mindenki alkalmas arra, hogy mindent vagy mindenkit kicsinyelhesen; — továbbá a „hanem ha nyilatkozatunk kéziratát az említett lap szerkesztőségében — mint egyik főfőtötumfak — olvasva“ kifejezések, megvagyok győződve, Tekintetességed nem vette komolyan s így fel sem tételezhetette, hogy nem szabályszerűleg jártam el, hiszen pusztán állításra nemcsak a Hajnó uraknak, de senkinek sem szoktuk elhinni, hogy szerkesztő kéziratokat addig, míg azok titkot képeznek, megmutogasson, — de mégis mivel mindezek dacára a fennebb idézett s lapomra és reám is vonatkozó kifejezések napvilágot láttak, csak jogommal élek, ha jelen nyílt levelemben a nagy közönségben könnyen feltámadható gyanunak eloszlatása s ezzel együtt eljárásom korrektségének feltüntetése céljából Tekintetességednek a fent idézett nyilatkozat lapomra és reám vonatkozó részére nézve az alábbiakban bővebb felvilágosítást nyujtok.

Ime!

A „nyilatkozat“-ban említik a nyilatkozók, hogy a lapom nyíltterében megjelent támadásra válaszukat nem késtek közlés végett hozzáadni, de nem voltak olyan szerencsések, hogy védekezésük lapomba megjelenhessék. Hát t. szerkesztő ur, ez szóról-szóra igaz, de álljon itt szó szerint a válasz, mellyel én a közlést megtagadtam s melyet nyilatkozók is a fent látható idézet szerint jeleznek, de közölni elmulasztották. Én a hozzám beküldött „cikküknek“ hátsó lapjára szó szerint a következőket vezetem:

„Hajnó Ignác és Hajnó József uraknak

Cs.-Szeredában.

Ezennel értesitem Önöket, hogy ezen nyílttéri cikket így a mint megírva van, a szerkesztésében megjelenő „Csiki Lapok“-ban közölni nem engedhetem, mivel ezen cikkben harmadik, teljesen az ügyön kívül álló személyek is megtámadva vannak, már pedig megvagyok győződve, hogy ezen harmadik személyek ezen nyílttéri cikkre okot szolgáltatott és a „Csiki Lapok“ 9-ik számában megjelent nyílttéri cikkre semmiümmé befolyást nem gyakoroltak. Ha a cikket a támadó Simon Ferencz ellen intéztetik és idegen személyek egyáltalán nem vonatnak bele, a közlést nem fogom megtagadni.

Csikszereda, 1891. márcz. 2.

Dr. Bocskor Béla,

a „Csiki Lapok“ felelős szerkesztője.

Erre a közölni kért cikket tölem elkértem s én — dacára annak, hogy a szerkesztőség a kéziratok visszaadására nincs kötelezve — megbizottuk azon kijelentésére, hogy azt más lapban mindenáron közölni akarják: visszadtam, — s ez később a t. szerkesztő ur b. lapjában meg is jelent. — Megjelent azonban azzal a változtatással, hogy a nekem beadott kézirat önhöz lett t. Szerkesztő ur címezve és a következő toldások ragasztattak ahhoz:

A „nyilatkozat“ ellátottat a

„Tek. Szerkesztőség! Alattirtak egy Csik-Szeredában megjelenő ujságfélében tisztességtelen hangon megtámadtatunk, melyre válaszukat nem késünk illő tisztelettel az illető lap szerkesztőségéhez közlés végett beadni, de mint az ezen cikkünk hátsó lapján olvasható válaszból látszik, nem voltunk olyan szerencsések, hogy védekezésünk ama lapban megjelenhessék, azért hazafias tisztelettel kérjük a tek. szerkesztőséget, legyen szives helyet adni a következő védelmünknek:“

szavakból álló bevezetéssel — és megtoldottat a „hol akkor már Bartha Ignác ur volt a kir. ügyész.“ és a „s az utolsó betűig hazug koholmányunk nyilvánítjuk.“ kifejezésekkel, úgy szintén kibővítettett az

„Eddig tartott a fennemlített laphoz beadott nyilatkozatunk. Nem is kívántunk volna szólni többet; de mert a csikszeredai „kir. ügyész“ ur azon lap következő számában egy „nyilatkozatot“ tett közzé, melyben kijelenti, hogy a Simon Ferencz aláírásával megjelent közleményről előlegesen semmi tudomása nem volt s így abban részem sem lehetett, sőt a S. F. által ráruházott nagy dicséreteket kegyesen visszautasítja és sajnálja, kénytelenek vagyunk fentebbi nyilatkozatunkat azon kijelentéssel megtoldani, hogy mi a „kir. ügyész“ urat nem is akartuk, se nem akarjuk azzal vádolni, mintha a S. F. féle cikket ő írta, vagy iratta volna. Isten mentsen! Hanem ha nyilatkozatunk kéziratát az említett lap szerkesztőségében — mint egyik főfőtötumfak — olvasva, abból valami vonatko-

zást magára magyarázott, arról mi nem tehetünk. Maradjon nyugodtan a kir. ügyész ur s nincs miért visszautasítania a S. F. által ráruházott nagy dicséreteket, hiszen azt úgy sem vette komolyan senki. Ha kívánja, készséggel megmagyarázzuk miért.

szavakból álló befejezéssel, viszont pedig kihagyotta a nyilatkozatból „még akkor sem, ha a szent kehely ellopásával vádolna is,” kifejezés.

A „nyilatkozat” úgy a miként b. lapjában megjelent még nagyobb mértékben, de úgy is, a mint annak általam visszaadott kézírata is volt, minden alap nélkül, teljesen indokolatlanul, az ügön kívül álló harmadik személyekkel, nevezetesen Bartha Ignác kir. ügyész és Györgyakab Márton urakkal is foglalkozván, ezek ellen is támogatást foglalván magában — meg nem engedhetem, hogy ezen urak is belevonassanak a S. F. és Hajnó urak közötti piszkos ügybe és pedig annyival is inkább, mivel a czélbavett ezen indokolatlan támogatást nem tekinthetni semmivel enyhébb elbírálás alá esőnek, mint a Bogszegben De Sesseville márkai és társai ellen intézett merényletet, csak az lévén ez és amaz között a különbség, hogy ebben az élet és vagyon, abban pedig az ezeknél nem olcsóbb becsület ellen intéztetett támadás.

Ime a magyarázat azon indokra nézve, melyből a Hajnó urak „nyilatkozat”-ának lapomban helyet nem adtam. Tekintetességed talán más véleményen volt, mikor a „nyilatkozat”-nak helyet adott s megtörténhetik, hogy most is más a véleménye. Én kijelentem, hogy véleményét gáncsolni nemcsak nem akarom, de sőt arra is kérem, ne hogy félreértsen, és saját véleményem kinyilvánításában jogosulatlan helyről jövő leczkéztetést lásson. — Még gondolatom is távol áll attól, mint ha az általam nem közölt „nyilatkozat”-nak Tekintetességed által megengedett közlésében olyasvalamit találnék, miért Tekintetességedet szemrehányás érhetné. Én csak saját magamat találnám megleckéztetendőnek, ha a „nyilatkozat”-ot közöltem volna.

Még csak annyit kívánok kijelenteni, hogy Bartha Ignác kir. ügyész ur a „Csiki Lapok” szerkesztőségénél legkevésbé sem „fűfötumfak”, ámbar ha az volna, nem vállalna nemcsak a „Csiki Lapok”-nak, de másnak sem kárát, hiszen egy képzett férfi mindenkor hasznára és nagy segítségére lehet bármelyik vidéki szerkesztőnek, különösen, ha ezen szerkesztőnek nem adatott meg a subventio jótéteményében részesülni s ebből fizetett munkatársakat maga kérés gyűjteni. — Így hát Bartha ügyész urnak nem mint „fűfötumfak”-nak sikerült az általam visszaütött „nyilatkozat” kéziratát olvasni, hanem olvasta azt az általam elővigyázatból a visszautasítottól vett hiteles másolatból és olvasta a visszautasítás megtörténte után s akkor, a midőn a „nyilatkozat” már nem volt titok, mivel — mint fennebb is említve van — a kézirat azzal a kijelentéssel vitetett el, hogy más lapban azonnal közzététetni fog.

A mi a csikszeredai „kir. ügyész” urnak a „Csiki Lapok” 10. számában közzé tett nyilatkozatát illeti, melyre a t. szerkesztő ur b. lapjában megjelent nyilatkozatnak fentidézett befejezésében hivatkozás történik, ezen nyilatkozat jóval korábbi keletű, mint mikor az általam visszautasított „nyilatkozat” kézírata nekem átadott s így a vonatkozást a kir. ügyész ur nem a nyilatkozó urak kéziratából magyarázhatta magára, hanem — ha magára magyarázta — magyarázta abból, hogy olyas hírek keringettek, miszerint a „vált ügyészégi díjok” a Hajnó urak elleni „támadását” főnöke tudomásával tette közzé.

Ezek után maradok a Tekintetes Szerkesztő urak tisztelője

Dr. Bocskor Béla,

a „Csiki Lapok” felelős szerkesztője.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A beköszöntő husvét alkalmából lapunkat a rendes időnél hamarabb megjelentették s közleményeink felhalmazottsága miatt egy félv mellékletet is csatoltunk s számunkhoz — és ez alkalommal t. előfizetőinknek, olvasóinknak és barátainknak boldog ünnepeket kívánunk!

— Népgyűlés. Az erdélyrészi 48-as és függetlenségi párt, Ugron pártjának a vezérférfiai Kolozsvárt e hó 25-én a közigazgatási reform ellen megindítandó akció ügyében értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy ápril hó 5-én városunkban fognak népgyűlést tartani.

— Halálhírek. Csikvármegyének egy jeles szülöttjét, Gecző János táblai tanácselnököt ragadta ki

az élők sorából a kegyetlen halál. Az igazságszolgáltatás egy puritán jellemű derék férfia dől ki a halottban s veszett el benne, kire, mint meggyenk szülőttére mindig büszkének valánk. Az elhunyt haláláról a gyászoló család az alábbi gyászjelentést tette közzé: Csikszeredai Gecző Jánosné szül. csikszeredai Germanecz Irma saját és gyermekei: Ilona, Aladár és Anna, továbbá sógora csikszeredai Gecző Elek és sógornője csikszeredai Gecző Juliska, úgyszintén unokaöccse Gecző Béla, valamint az összes rokonság nevében mély fájdalomtól sújtott szívvvel jelenti hön szeretett felejtethetlen férje, illetve legjobb édes atyjuk, testvérük és nagybátyja: csikszeredai Gecző János budapesti kir. ítélőtáblai tanácselnöknek ez évi márcziushó 25-én reggeli 8 órakor, életének 62-ik, boldog házasságának 28-ik évében, súlyos szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. — A szeretett halottnak földi maradványai e hó 27-én délután 4 órakor fognak a gyászházban: IX. ker., Lónyay-utca 7 sz. alatt a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszentelteni és a kerepesi-ut melletti temetőbe örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent miseáldozat f. évi ápril hó 1-én délelőtt 10 órakor fog a ferenczrendi atyák belvárosi templomában a Mindenhatóknak bemutatni. Budapest, 1891. márcziushó 25. é. Béke hámvaira!

— Időjárás. A hónap elején mutatkozott enyhe tavaszi időt a nagyéjt beálltalva esős, havas időjárás váltotta fel. A leesett hó az utcák verőfényes oldalairól, az útakról ugyan eltakarodott, de a mezőket és hegyeket vastag hóréteg borítja s így — legalább részben — fehér lúsvétünk van.

Egy képzett tyúk- és libatolvajt csipett meg a csikszepi csendőrség, vacsárcsi Rancz János személyében, éppen akkor, midőn göröcsfalvi Bartis József ellopott tyúkját kopaszgatta.

— Tudomásul. A mai napon vett posta- és táviradigazgatási rendelettel Gál József itteni kereskedőnek mindennemű postai értékjegyek eladására engedély adatott. Midőn ezt a nagyközönség tudomására hozom, egyúttal azt is tudatom, hogy a Gál József üzlethelyiségén szintén levélgyűjtőszekrény is lett felállítva, hova a közönséges levelek a nap bármely órájában betéve, minden postaindításkor a postaszolga által kivételnek és éppen úgy nyerne továbbítást, mint a postahivatálnál feladottak. Tódor, vezető.

— Életmentés. Folyó hó 22-én Gyergő-Salamason Vajdos Péterné megakarván látogatni a Maroson túl lakó testvérét, a hidról beleesett a megáradt folyóba. A fuldokló asszony megmentésére Szűcs Vaszi és Szűcs János a vízbe ugrottak, de a megáradt folyam árjával nem tudván megküzdeni, a partra menekültek. — Erre Márk Miklós (Gergelyé) a folyóba ugrott s a halál torkában levő asszonyt óriási erőfeszítéssel elérte és szerencsésen kimentette. A bator életmentőt a parton állók harsogó éljennel üdvözölték. B. A.

— Verhovay Gyula új napilapja, a „fürgetlen Ujság,” a közönség oly rendkívüli érdeklődésével találkozott, hogy a márczius 15-iki számából már a harmadik kiadás is fogyatékn van. Az érdekesen, változatosan s az igazságot bátran szolgáló lap április 1-étől kezd megrendes megjelenését. Jól lehet a lap terjedelme a hasonló áru lapoknál nagyobb, szedése tömörebb, előfizetési ára mégis csak 14 frt egész évre, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra egy frt 20 kr. Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalába (Budapest IV. Dunautca 7. szám, I. emelet) küldendők.

— Eladó egy 3 éves televér tenyészkának. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

C S A R N O K.

Az utolsó gomb.

Irta: Harmath Jerő.

Nőtlen ember vagyok. A nagy kabátom annak idején hat gomb diszelgett szép sorban, jó erősen felvarrva gondos anyai kezek által.

Egy fél éve elmúlt, hogy elhagytam a szülői házat. Meg is látszik rajtam, de kivált a nagy kabátom és a gombjaimon. Előbbi talán el is fejtette, hogy valaha kelével volt ismeretségben, amellet erősen bizonyítja, hogy milyen kemény foga van az időnek. Még múltja is van az öregnek s meglátszanak rajta holmi kalandok áruló jelei s egy pár kutyának nem éppen barátságos lábnyoma.

E nyomoruságot még csak eltűrném, de ha a gombjaim szakadnak, az már kétségbeeszt.

Mert az én kabátgombjaimnak nincs közönséges hivatásuk. Ők az én valóságos belső titkos tanácsosaim. De nem afféle tanácsosok, a kiktől soha sem kérnek tanácsot (de talán nem is volna tanácsos tőlük tanácsot kérni,) hanem egész komolyan valóságos tanácsadó tanácsosok, kik tetteimet irányítják, akaratomat vezérelik. Megjegyzem, hogy én hiszek a praedestinatatio elvében a szó legvastagabb nyaku értelmében; hiszem, hogy ki van jelölve az én utam is valamerre, csak azt nem sikerült eddig megtalálnom, hogy merre? — Ezért hiszek erősen a jóslatoknak, álmoknak, tán csak kisíti valamelyik, hogy mi lesz már énbőlöm?!

Kezdettem a nevelősködéssel. Két tanítványom volt, az egyik megszőkött előlem, a másik elől megszőkött én. Szóval ez előjelek azt mutatták, hogy nem ez az igazi út.

Azután felcsaptam újságrónát. Három lap rohamosan bukkant meg egymásután s mind a háromba én irtam tárczákat. Tehát ez sem volt az igazi út!

Végre tanácsot kértem a gombjaimtól s eszembe jutva a gyermekkor, szent áhitattal azt kérdeztem tőlük:

— Mondjátok meg kedves gombjaim, mi leszek én? S elkezdtem rajtuk számlálni: pap... király... bíró... disznópásztor... pap... király. Ez esett az utolsó gombr. Tehát király lesz belőlem. Még ugyan nincs reá semmi kilátás, de ki tudja hová fejlődnek a viszonyok valamelyik Zulu-kaffer országban; ha egyébként nem, elmennek én zulu-kaffer-főnöknek is s nem hagyják Európába egyebet hátra, mint az adósságaimat s a zsidó hitelézőmet, a kit kárpótlásul kinevezném budapesti konzulommá. Még meg is köszönné. S ki tudja meg mi minden nem történhetik, ha kiszabadul Waldapfel Fülöp a vizsgálati fogságból...

Mikor már a bajuszom egyet kanyarodott, mikor már nemcsak a madárfészkekért és a madarakért lelkesültem, hanem azokért is, kik azt kitömvén viselték kalapjaikon, akkor is a gombjaim jóslata után indultam s kérdeztem tőlük szeret? nem szeret? Ha az utolsó gombr az jött, hogy nem szeret, többé feléje sem néztem az ideálnak. Ha azt mondta, hogy szeret, még egyszer megkérdeztem tőlük alulról fölfelé csupa óvatosságból. Mert kötve kell hinni mindennek, a mi asszonyhűségéről beszél!

Ha akkor is azt mondta az utolsó gomb, hogy szeret: megkérdeztem tőlük hogyan szeret?

S elkezdtem mondogatni: szeret szinből... szivből... igazán... sehogy se...

S így valóságos dodonai értéke volt a jóslatnak, mert ha azt mondta az utolsó gomb, hogy sehogy se, rendszeren eltalálta. Ha talán azt mondta, hogy szeret szinből vagy igazán: úgy is az egész mondatnak az értelme az volt együttesen, hogy szeret szinből szivből, de igazán sehogy se. És így is többnyire igaza volt a jóslatnak. Ilyenformán nem csalódtam soha, mert nem hittem soha. Ez az oka, hogy nem vagyok sem világgyűlölő, sem pessimista.

Azt hiszem eléggé kifejtettem az én gombjaim fontos szerepét belügyeimet illetőleg. Képzhetető tehát mily nagy fájdalmat okoz nekem, hogy már ezek is egymásután elhagynak engemet.

Még csak egy maradt meg, egyetlen egy, de már az is haldoklik, alig egy pár reményszál köti az élethez vagyis czérnaszál a kabátomhoz. Szegény utolsó gomb! Búsán csüggeszti le fejét. Ő reá hárultak az előbb leszakadt gombok összes kötelességei. Nem csoda, ha kimerült és végre lemondta a szolgálatot, leszakadt.

Megható jelenet volt.

Egy ködös reggel, midőn az eget vastag, olmos felhők boríták, a madárcák a sűrű fojtós ködben, berekedve bánatosan ültek a fákon; egy vén intrikus kinézésű varju az ablak alatt károgott, künn az utcán egy szamosvízes elkeseredve kiabálta: „a kinék kell hamar!” (Kitudja holnap talán késő lesz?...) A környezet sötét hangulata megfelelt az én érzelmeimnek. Megnéztem az órát. Hét múlt 10 perccel. Majdnem könyveztem e nevezetes pillanatban az utolsó gomb foszlányainak láttára.

Az ürdög suttogni kezdett bennem.

— Látod, látod te ember! Milyen jó volna most egy szép kis feleség, a ki az ő fuom, apró kezeccskéivel tünderujjacskaival egy percz alatt felvarrná a gombjaidat.

Látod, látod!

„Apage Satanas!” — mondám s elhatároztam, hogy én magam fogom felvarranni mind a hat gombot.

Hosszas keresés után felfedeztem egy varró tüt az asztalfiókom labirintussában, annak nem volt hegye. Még hosszabb keresés után az emlékeim között egy elszáradt ibolya csokor tövében rábukkantam egy másikra, annak a foka hiányzott.

A homlokomra kiült a veriték s most már nem tüt kerestem, hanem valami törekeny tárgyat a mit földhöz ütlessek.

Mephistoteles megint suttogni kezdett a fülembe.

Látod, látod! Mit nem tenne most egy szép kicsi feleség, puha kacsaival elsimitaná homlokod haragos barázdáit, angyalszelid nézésével lecsillapítaná lelked viharát és a mi fő felvarrná a gombjaidat. Látod, látod!

„Apage Satanas!” mondám megint legyőzve a kísértést, és lementem a zidóhoz s egy akkora varró tüt vettem, a mivel talán hadakozni szoktak a mese világ törpéi.

Elégült szívvvel és hidegvérrel akartam hozzá kezdeni a varráshoz. De megkeserített, hogy csak fehér czérnám volt. Ez pedig semmikép sem akart találni az én fekete kabátomhoz. Hál isten-

nek eléggé leleményes voltam, hogy begyurtam a tintásüvegbe s lett belőle fekete. A befűzés csak 10 perc múlva volt.

Kezdem az első gombot.

Majdnem a guta ütött meg, hogy megint valami akadály van. A vér a fejembe futott, a tintás üveget földhöz csaptam. Hanem ez már mégis sok volt, ez csak ördögi cselszövény lehet. Képzelmek kérem a tőly vastag volt, hogy nem fért bele a gomblyukba.

Már majdnem szavalni kezdettem:

Nincs a teremtsésem vesztes csak én,
Nincs árva más csak az én nagykabátom!

Véletlenül a tükörbe tekintettem s megboradtam a saját képmásomtól. Mintha magát az ördögöt láttam volna. Az arcomon meglátszottak tintás ujaim nyomai, a hófehér gallérom is azt mutatta, hogy fejedelmi manupropriám van.

Már nem is bosszankodtam, kezdettem megnyugodni a fátumban s megilletődve indultam feleséget keresni.

Másnap reggel az újságokban a következő apróhirdetés volt olvasható:

„Feleség kereseték. 10.000 frt hozomány okvetlenül, anyós nem okvetlenül szükséges. A pályázó legyen keresztény, szép és jó, a mi fő tudjon gombot varrni. Anyós esetében a hozomány kétszeresse olajtandó. Lovagias titoktartás biztosítottik.“

Ezt én irtam. Szerencsémre szép hazám hölgyei közül még eddig senki sem jelentkezett.

Mégis van isteni gondviselés!

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi magyar állami érem.

Irtá: Vay Károly gróf.

A kiállítások rendkívül nagy, előnyös befolyása a különféle találmányok megbíráására ösmeret dolog. A kiállításokon néha milliók szemlélik meg a közhasznú találmányokat, melyeknek többé kevésbé kitűnő volta fölött a kiállítás bírálo-bizottsága dönt. Ez okból rendkívül fontos a közérdek szolgálására, hogy ezen bírálo-bizottság becsületes, szakértő egyénekből álljon; mert ellenkező esetben a hozott bírálat vajmi jelentékeny kárt okozni nemcsak a méltatlanul mellőzött gyártmányok gyárosának, hanem a közügyeknek is; a kitűnőbb rovására a kevésbé jó, selejtes gyártmány lévén kitértetve.

Önkénytelenül ez jutott eszembe, midőn az aradi kiállítás bírálo-bizottságának jutalomkiosztását olvastam. Azon bírálo-bizottság, mely a korszerű találmányok egyik leghasznosabbja, a tüzfecskezők felett ítélt, a magyarországi tüzfecskezők között Tarnóczy Gusztáv országgyűlési képviselő tüzfecskező-gyárának gyártmányait az összes magyarországi gyártmányok között egyedül ítélte oly kiváló minőségűeknek, a melyek méltók a legnagyobb kitüntetésre: az államiezüstnagyerem odaítélésére.

Az aradi kiállítás bírálo-bizottsága az érdemet jutalmazván a legfőbb kitüntetéssel, annak bírálata országsgzerte, sőt a külföld illető szakkörökben is a legjobbnak benyomást tett. És ez vajmi természetes; mert a Tarnóczy-féle szabadalmazott tüzfecskezők és másféle tüzfecskezők már szépen terjednek honunkban, sőt a külföldön is: azok lévén a legegyszerűbb és legszilárdabb szerkezetűek, tehát legalkalmasabbak arra, hogy még avatlatlan kezek is elbárhassanak velök, a mi nagy előnyük különösen ott, a hol nincs rendes tüzfecskező, — s mind ennek dacára a legjutányosabbak.

Vagy ki gondolta volna még csak pár év előtt is, hogy lesz oly szerkezet, a mely, ha tűz alkalmával a víz tisztáltsága folytán megakad fél perc alatt mint az ajtó, kinyitható, kitértetési s ismét elzárható. Ezt a legvakmerőbb képzelet sem bátorodott elgondolni, látván, Európa leghíresebb gyárosai is csak olyan gépeket állítottak elő, melyeknek tisztítása szakértőt s jó fél órát követelt; ugy, hogy ha gép tűz alkalmából: szalmával, falevéllal, homokkal bedugult, az rendesen, ugyanazon tüznél nem volt használható. Ezen hátrány miatt rendkívül sok falu pusztult már el!

A tüzfecskezőgyárosok leginkább a városi viszonyokat tartották szem előtt; persze! a városokban rendes tüzfecskező és tiszta víz (vívezetési) fölött rendelkeznek. — S így ha valami ügy ezen gyönyörű találmány érdemelte meg a szabadalmat.

Igaz, hogy a Tarnóczy gyárnak még mindig nagy küzdelmet kell kiállania a régi gyárnak s műhelyek nagyszámú ügynökeivel, a kik semmi alkalmat sem mnasztanak el, miszerint a náluk jobb és olcsóbb gépeket szállító gyárnak árthassanak. Hiszen! auctor calumniare, semper aliquid haeret; s így annál nagyobb az illető Jury érdeme hogy tárgyilagosan bírálta meg az előtte fekvő tárgyakat.

A tizenkilencedik évszázad mérhetlenül többet mutathat fel a közhasznú találmányok mezéjén mint az összes évezredek előtte, a melyek a világ teremtése óta lepergették. A tizenkilencedik évszázad ezer meg ezer közhasznú találmánya között a legfontosabbak: a gőz használata, a különféle varrógépek, a távirat, a telefon, a vegyszeti

találmányok, a villam fölhasználása, a tüdővész gyógyítása, a tüzfecskezők nagymérvű tökéletesítése, stb.

A közhasznú foglalkozások legfontosabbjai közé tartoznak: oly szereket állítani elő a melyek által az emberi munka termékeit a tüzfész pusztítása elől védhetni meg; tehát a tüzfecskezők tökéletesítői, gyártói az emberiség legnagyobb jótövéi közé tartoznak, — ha gyártmányaikat megfelelő áron engedik át a közönségnek. Persze! az említett föltét valódi próbaköve az illető tüzfecskezőgyáros önzetlenségének, hazafisságának emberszeretetének: mert gyártmányai elarusításánál tünik az ki, vajon megelégszik-e az öt méltán megillető polgári keresettel, vagy pedig oly, szerfűltt drága vételárakat szab tüzfecskezőknek, hogy szinte uyuzza a községetek.

Az aradi pompás kiállításon tízezrek győződtek meg arról, hogy Tarnóczy Gusztáv kitűnő gyártmányai nemcsak legjobb tüzfecskező-szerei az országoknak, hanem arról is, hogy azok vételárait a nevezett gyártulajdonos oly jutányosakra szabta miszerint az ő gyártmányai sokkal olcsóbbak, mint azon néhány műhely s kisebb gyárféle öndöntésztéri készítménye, a melyek az aradi kiállításon a Tarnóczy-féle pompás tüzfecskezőkkel „a legjobbnak“ dícsőségért versenyeztek. Nemesak a legolcsóbbak de a legjobbabk is ezen tüzfecskezők; s így a községek a legörömestebben azokat vásárolják. Hát bizony ez nem csak azt bizonyítja, hogy Tarnóczy Gusztáv igen nagy tökélet, szakértelmet fektetett tüzfecskezőgyárába; hanem azt is, hogy ez ügyet speciális tanulmánya tárgyává téve, azt lelke teljes erejével karolja föl. Nagy örömmel várjuk a legközelebbi külföldi kiállítást, hol ezen gépei okvetlenül föltűnést fognak kelteni hazánk iparának fejlődése iránt.

Ezen gyár a vevőknek olcsóbb árakat képes nyújtani, mint az összes többi magyarországi tüzfecskezőműhelyek s gyárfélek; s így ezen körülmény azt bizonyítja, hogy Tarnóczy Gusztáv oly nemes hazafi, a ki a közérdeket még ez irányban is buzgón, önzetlenül szolgálja. Mindezt most megállapítani azért is időszerű, mert szükséges hogy község mielőbb szerezzen magának jó tüzfecskezőket. Már pedig kell, hogy ily bevásárlásnál a községelöljáróság egészen tájékozva legyen a tüzfecskezők mostani áráról; s így oly táblázati kimutatás, mely az ország összes gyártmányainak ez időszerinti árait elénk tárja, bizonyára közérdekű.

A kis lutri húzása

Szeben, 1891. március 24.

27. II. 56. 53. 36.

NYILTTÉR.

E rovat alatti közleményekért semmi felelőssége nem vállal a Szerk.

Nyilatkozat.

A „Sz. N.“ márcz. 19-iki 44-ik számában Hajnó Ignác és Hajnó József aláírásával a „Csiki Lapok“-ban közölt nyilatkozatomra egy válasz jelent meg, mely az aláírókat jellemző, oly otromba hazugságokat foglal magában, hogy azt felelet nélkül nem hagyhatom.

Nevezettek dacára annak, hogy az ellenkezőről — s ezt hangsúlyozom — személyes meggyőződésig tudomással bírtak, mégis azt állítják, hogy két évig voltam a kézdívásárhelyi börtönben. Ezen állításokra azt ajánlom nekik, hogyha bebizonyítják, hogy nem két, hanem csak egy évig is voltam bármiféle börtönben, az őket igen csiklandoztató panaszomat visszaveszem.

Dávid Mihályról én csak azt mondtam, hogy a Hajnóok emberségéről ő is tanúságot tehetne, s lám minő szerencsések voltak, meg is nyerték a kívánt decretumot arról, hogy nevezettek ellenük semmi kifogása nincs, még pedig két tanu aláírásával: — pedig Dávid Mihály lakószobájában jelenlétemben azt beszélt, hogy a — Hajnóok tényéről általa találoán „vérmező“-nek nevezett fűrdő-utczában — két ember őt megtámadta, földre nyomta, az egyik torkon fogva száját is benyomta s a másik a lábát ki akarta csavarni, de szerencsére valaki közledelett s kintöz elszaladtak; ő a „Lüdercz“-nyomás alól felszabadulva, hazavászorgott, — de annyira bántak vele, hogy néhány hétig nem tudott a lábán járni s ezért „kifogástalan“ sógorait a járásbírósnál kifogástalanul elpanaszolta. Ezeket D. M. álmodhatta, hanem a mi itt következik, az még furcsább s annyira ritkítja párját, hogy a Hindu hitregétől kezdve a Semi-faj Fetis imadását is ideértve, az egyiptomi és görög mythologia mysticus történéseit nem találhatni példát rá, hogy valamely bálvány-szobor az őt sárral dobálótól bocsánatot kért volna, de a Hajnó Ignác térden mászó könyörgésének meg lett az a komikát nem nélkülöző eredménye, hogy az ő bálványa, kit ő előttem is különböző nem bírlapba való ékes titulusokkal ruházott fel, mint megkorbácsolt eb, lenyalja urának kormos kezét, — ő is engedelmet kért az ablakbeveréssel — a hieroglyphes téglák jelzésénél használt kormos körnök megtalálása miatt — alap-talanul gyanúsított sógorától. Ez új dolog, egészen a modern világ szüleménye. A sport terén megtörténik, hogy a vadász rókat üldöz és szar-

vasra bukkan, én is ügyjártam a nyilatkozatommal; a Hajnóokkal bibelődve csak egy pár „L. F.“ betű odavetésével jeleztem ama családi tény bűnös szerzőjét, mely miatt vagyonomtól megfosztattam s a sok „Lapos Fejű“, „Lovas Futár“ és más „L. F.“-fel jelezhető egyén körül azon jelzöt egy sem vette magára, hanem nagyképűleg előáll Lőrincz Ferencz városi pénztárnok úr és engemet aljas rágalmazónak nyilvánít. Hm! ugy látzók „Érti a lúd a vezegetést!“ Vagy talán a kolompos jelzöröl ismert magára! Ez már aztán szarvashiba! — S akkor . . . nemcsak kolompos, hanem . . . „k o l o m t o s“ is.

De bármint legyen is a dolog, ez az avatlatlanok előtt azt mutatja, hogy „valami rothad Dániában“; az ügyyel ismeretesekek pedig anélkül is jól tudják, merről tuj a szél; s e tekintetben csak lassan a testtel „L. F.“ ur, mert mint a gránit-sziklára lött golyó visszapattan a kilövére, úgy az „aljas rágalmazó“ czim is öne veti árnyékát. Legyen nyugodt, a mi halad, el nem marad s a kívánt bizonyítás is nemsokára be fog következni, csak hogy arra — miután nem dobball fogják a harist — engedelmeből, nem a nyilvánosság terét választom.

Uglátszik a hősködő bösz atyafiak sok dologgal nincsenek tisztában, s legkevésbé a tiszta gondolkodáson alapuló helyes fogalommal, mert cikkkük elején azt mondják, hogy kir. ügyészségi volt díjnok vagyok, továbbmenve már elfeledik „v o l t“ ige jelentőségét s azt állítják, hogy „most“ is a kir. ügyészségnél teljesítem szolgálataimat. Ezen állításuk amennyire nélkülözi a tiszta logikát éppannyira valótlan, mert én február 9-ével eddigi szolgálatom elismerésének nyilvánítása mellett állásomtól felmentettem, de nem az általuk felhozott hamis indokból, hanem azért, hogy az ideiglenesen nyugalomba helyezve volt Drágos János irnokot az 1885. évi XI. tcz. 32. §-a alapján királyi főügyész úr öméltsága az itteni kir. ügyészséghez osztván be, — a díjnok hely fölöslegessé vált. Ez a valóság s ugy az is, hogy f. hó 6-ika után a kir. ügyészséghez sem szolgálattételre, sem egyéb tekintetben nem jártam.

Hogy hosszas lós-futás, többszöri értekezés és háromheti vajudas után sem voltak képesek egy összefüggő választ írni, efeletti bosszújuk miatt azon furcsa ötletre jöttek, hogy reám fogják, miszerint az állításuk szerint „úgy es e n“ kieszelt veredésre vonatkozó nyilatkozatomat nem én irtam.

Nó lám mennyire mennek a rágalmazásban! nem elég hogy sárba rántnak, hanem impertinens módon még a képességet is elakarják tőlem vitatni.

A lovagiasságról, melynek egyik föfeltétele az igazság! — ugylátszik önöknek — habár a Beczána méltó lovagjainak csaptak is fel — legkevésébb fogalmuk sincs.

S hogy az igazság útjáról könnyű módon eltérhessenek s a közönség előtt magukat tiszta moshassak, egyszerűen azt mondják, hogy én: erkölesi halott vagyok s velem többé szóba sem állanak. Ez a hazudozás és rágalmazásnak igen könnyű módja lenne, de mindhiába, mert a „szerecsen soha sem lesz fejérré.“

En — mondjanak bármit — most is igazságosabb kívánok lenni irányukban, s elismerem, hogy férezeletlen válaszukat ö k t á k o l t á k össze, mert annak minden soráról — madarat tolárol — az ö k m ű v é r e lehet ismerni.

En jelenleg senkinek alárendeltje nem vagyok, sorsom felett magam rendelkezvén, tettemben az egyenes utnál más tanácsot nem választok s el sem fogadok — s az ezzel ellenkező gyaunúsítást is, mint légből kapott rágalmat, visszautasítom.

Különben a textust oly magas (?) tónusból fenyven osztogató fajankók egyike olyan egyén, hogy jelenleg is első bíróilag elítélve van.

Innen van, hogy a pokolbeli furiák fajzatai a mint hullájkukat sziszegve kiöltötték, a farkukat rögtön be is vonták s dörén kijelentik, hogy ezután mondhatok nekik bármit, ö k arra nem válaszolnak.

A Hajnóok jellemzésére szolgáló adatok egész halmazzatával rendelkezem, melyeket azonban e b. lapok olvasói iránti tekintetből felsorolni nem kívánok; — eléggé jellemzi őket az is, hogy miután az ellenem kieszelt becsületsértés iránti panaszuk, tanumegvesztegetés kísérlete és hamis tanuszerzésnek sem lett meg a bekére névze kedvező eredménye; még az ablakbeverést is szereték volna reám háritani.

Hogy cikkkükben az irántuk tulságosau en y h é n e k mutatkozó igazságszolgáltatás intézményét is oldalba lökik, az oly borniit dolog, — mintha valaki azért, hogy önök máig is szabadon van n a k, az önök felett álló személyeket vagy intézményeket kárhoztatná.

Nem én voltam az első, ki hírlapi térre vittem a dolgot, s elleneim is tudhatnák, hogy a ki szélvészét vet — vihart arat, más szóval! a ki „füstös“ téglával dobálódzik, „el k o r m o z z a“ a kezét.

Simon Ferencz.

Sz. 100--1891. tikkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A győszentmiklósi kir. járásbírósa mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kisbirtokosok orsz. földhitelintézetével szövetséges gyergyói első mezőgazdasági előleg-egylet mint szövetkezet végrehajthatónak ügyvéd Csedő István hagyatéki gondnok által képviselt győvárhelyi néhai Hangán Péter Jánosé hagyatéka, továbbá győvárhelyi Pap Vaszi a Todoré és Kottfász Péter a Jánosé végrehajtást szenvedők elleni 30 frt tökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a csikszereadai kir. tvszék (a győszentmiklósi kir. járásbírósa) területén levő Gyergyó-Várhely községe határára fekvő következő ingatlanokra: a gyergyóvárhelyi 15. sz. tjkvben A I. 1—4. r. 66, 67, 69¹/₂, 69²/₂, 71, 73, 75, 99¹/₂, 1032, 1290—1292, 1807. hrsz. a foglalt ingatlanra a győvárhelyi özv. Hanga Jánosné sz. Kottfász Anna javára az egész ingatlan ¹/₁₂ részére bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog sérelme nélkül 369 frt, — a győvárhelyi 201. sz. tjkvben A. I. 1. r. 1753—1757. hrsz. a foglalt ingatlanra győvárhelyi néhai Hanga Péter a Jánosé hagyatékához tartozó ¹/₃₆ részére 6 frt 13 kr, — a győvárhelyi 38. sz. tjkvben A I. 1—10. r. 150—152, 971¹/₂, 975, 1055¹/₂, 1189, 1191, 1196¹/₂, 1593, 1600¹/₂, 1657¹/₂, 1659. hrsz. a foglalt ingatlanra 292 frt, — a várhelyi 92. sz. tjkvben. A. I. 3—6. r. 119, 123¹/₂, 404—407, 411, 1046. hrsz. a foglalt ingatlanra 279 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi április hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor Gyergyó-Várhely községe házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvény 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbírósa mint tekkönyvi hatóságtól.

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1891. évi január hó 29-ikén.

Szacsvay Imre, kir. aljbíró.

Új üzletnyitás!

Alólírott van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy

KARCZFALVÁN a község háza szomszédságában egy, a helyi viszonyoknak megfelelő,

fiók-borbélyüzletet

nyitottam, a hol a legnagyobb csinnal és gyorsan eszközök hajvágást, borotválást, foghúzást stb.

Ugyhiszem, hogy ezen fióküzlet berendezésével régen érzett szükségnek tettem eleget, miért is kérem a n. érld. közönség minél tömegesebb pártfogását.

A közelfekvő CSIKSZENTDOMOKOS község közönségének kényelme tekintetéből megbízottam minden szerdán és szombaton átrándul Szentdomokosra s ott a Mánya-féle vendéglőben a közönség rendelkezésére áll.

Üzletemet a t. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlva, maradtam

Teljes tisztelettel:

SZABÓ LAJOS,

(1-2) fodrász és borbély, Csikszereadában.

JEGYZET. Havi abonemációk elfogadtatnak és pontosan teljesítettnek.

Hirdetmény.

Miután az általam használtatott veres pecsétet — többféle árulási engedély nélküli borvizeken kezdtek utánozni és ezzel a tisztelt borvizfogyasztókat tévútra vezetik, — ezennel becses tudomására kívánom adni a mélyen tisztelt borvizfogyasztóknak, hogy a kik az én tulajdonomat képező borvizet óhajtják élvezni, a pecsétet 1891. március 19-ikétől átváltotatom **zöldre, B. L.** lesz a pecsét közepén olvasható. és a jelzett időtől kezdődőleg úgy fogom kiadatni. (1-3)

Teljes tisztelettel: **BALASI LAJOS.**

Fodor Ignác hagyatékához

tartozó

120 veder jóminőségű

ó-bor

eladó.

Venni szándékozik értekezhetnek

FODOR ANTAL-lal

Csik-Somlyón. (1-3)

Tisztelettel tudatom a nagyérd. közönséggel, hogy

folyó évi március havában

GYERGYÓ-SZTMIKLÓSON

a mai kor követelményeinek megfelelőleg felszerelt

FOGORVOSI MŰTERMET

(4-5) rendeztem be.

Gyergyószentmiklós, 1891.

Dr. Veress Sándor,

egyetemes orvos-tudor, csiktusnádi fürdőorvos fogorvos.

Nagy bor-eladás!

Alólírott nál 100 literenként kaphatók

8-10 édes borok,

literenként 20 kr-ért.

1-3 **Jakab Lajos, borkereskedő.**

A „Budapesti Hírlap“-nak a hazai művelt olvasó közönség ve tte meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemet, minde pártérdek mellozásával küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **MAGYARSÁG!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap“ érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hírlap“ politikai cikkeinek iránya, mint eddig ugy ezentul is mindenkor nemzeti és pártérdekektől független. Politikai hírel széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleté felől távirati értesülésekkel látunk el rendes levelezők, minökkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. — A „Budapesti Hírlap“ távirati tudósításai ma már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. A „Budapesti Hírlap“ Tározarovata a lapnak egyik erőssége és mindig

XI. évfolyam.

XI. évfolyam.

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és laptulajdonosok: **CSUKÁSI JÓZSEF** és **RAKOSI JENŐ.**

gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatoakat kitünő zszurnalisták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatát külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. A közzgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A regényosarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés feltételei:
Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.
Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt:

A „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalának
IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

Naponta megjelenik Budapestén

MAGYAR HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

teljesen független programmal.

SZERKESZTI:

Horváth Gyula,

orsz. képvis.

FŐMUNKATÁRS:

Mikszáth Kálmán,

orsz. képvis.

Helyettes szerkesztő: **FENYŐ SÁNDOR.**

A „Magyar Hirlap” belső dolgozótársai, külmunkatársai és levelezői az írói kar legkiválóbb tagjaiból állanak.

A „Magyar Hirlap” előfizetési ára: egész évre 14.— frt. negyed évre 3.50 frt.
fél évre 7.— frt. egy hónapra 1.20 frt.

A „Magyar Hirlap” előfizetőinek lapunkat március 21-től április 1-ig ingyen küldjük.

A „HÉT” kiadóhivatalával sikerült megállapodásra jutnunk arra nézve, hogy e választékos, kedvelt szépirodalmi hetilapot előfizetőinknek olcsóbban adhatjuk.

Igy a „MAGYAR HIRLAP” és a „HÉT” előfizetési ára együtt: egész évre csak 20 frt., fél évre 10 frt. negyedévre 5 frt.

Előfizetések a „Magyar Hirlap” kiadóhivatalához:

Budapest, IV., Gránátos-utca 16. szám alá küldendők.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen.

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői — habár havonként újítják is meg az előfizetést —

**karácsonykor ajándékkul kapják
a Pesti Hirlap nagy képes naptárát.**

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Rendes zenemellékletek.

Mutatványszámokat kívánatra egy héttig ingyen és bármintve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.